

Kâdî-asker Rûz-nâmçeleri'nin Tarihî

ve

Kültürel Ehemmiyeti

Dr. Câhid BALTACI

GİRİŞ :

Sıfat olarak icrâ, ifâ ve edâ eden ma'nâlarında kullanılan kâdî kelimesi, isim olarak şer'at hâkimi, mahkeme-i şer'iyeye reisi, şer'at hükümlerine göre herkesi muhâkeme eden şahsa ad olmaktadır. (1).

İslâm tarihinde bizzat Hz. Muhammed (S.A.V.) in hâkimliği ile başlayan kadılık, Asr-ı sa'âdet'te Mu'az b. Cebel'in Yemen'e (2), Ebû Ubeyd'in Negrân'a (3) ve diğer sahâbilerin başka yerlere kadı olarak gönderilmeleriyle devam etti. Kazânın hilâfete dâhil vazîfelerden olmasından dolayı Hulefâ-i Râşidîn de bizzat kadılık vazîfesini ifâ ettikleri gibi devlet merkezi Medîne başta olmak üzere ayrıca kadılar ta'yîn etmişlerdir. İkinci halife Hz. Ömer'in Ebû'd-Derdâ'yı Medîne'ye, Şüreyh'i Basra'ya ve Ebû Mûsa'l-Eş'ârî'yi de Kûfe'ye kadı ta'yîn ettiği bilinmektedir. (4).

Emevîler devrinde de aynı hizmeti kadıların yürüttüğü bilinmekle beraber, İslâm dünyasında ilk defa İmâm-ı 'Azâm'ın talebesi Ebû Yûsuf Ya'kûb b. İbrâhim b. Habîbi'l-Kûffî (113-731-798) Abbâsî halîfesi Hârûn Reşîd tarafından «Kâdî'l-Kudât» ünvanıyla ta'yîn edilmişti (5) ki bu, baş

1 — el-Muncid, 17. baskı Beyrut, s. 636; er-Râid, Beyrut, 1964, s. 1145; S, Sâmi, Kâmûs-i Türkî, İst. 1978, s. 1029; J.W. Turkish English Lexicon, İst. 1978, s. 1417; F. Develloğlu, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ank. 1970, s. 574.

2 — M. Hamîdullah, İslâm Peygamberi, İst. 1969, II, 78.

3 — İbn Hişâm, Siretu Resûlullah, Göttingen, 1850 (İng terc.), s. 411.

4 — M. Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü (OTDTS.), İst. 1973, II, 119.

5 — Kâdî ebû Yûsuf, Kitâbu'l-Harâc (Türkçe terc. Ali Özek), İst. 1970, s. 12; B. Üçok, İslâm Tarihi, Emevîler-Abbâsîler, Ank. 1968, s. 131.

kadı demektir. Ebû Yûsuf'dan sonra bu ünvanla ta'yîn edilen kadılar, Bağdat ve bütün memleket kadılarını ta'yîn etmişlerdi. Endülüs ve Mısır'da kurulan İslâm devletlerinde de bu gelenek devam etmiştir. Harzemsâhlar ve Memlûkler'de ise ilk defa «Kadı-asker» ünvanının kullanıldığı görülmektedir (6).

Büyük Selçuklular'da da kazâ işlerini yürüten kadıların başında «Kâdı'l-Kudât» bulunmaktaydı. (7).

Anadolu Selçuklularında ise askerî da'vâlarla mîras taksimi işleriyle «Kâdı-Leşker» (8), sivil halkın da'vâlarıyla de «Kadı'l-Kudât»ın tavzîf edildikleri görülmektedir.

Osmanlılar'a ilk kadı, Kâtip Çelebi'nin kaydına göre 688/1289'da Osman Bey tarafından Karahisâr'a nasbolunmuş (9), ilk kadıasker ise I. Murad zamanında ve takriben 764/1363 tarihinde ta'yîn edilmişti. (10). Osmanlıların ilk kadı-askeri olan ve ulemâ silsilesinin başında bulunan Çandarlı Kara Halîl Hayreddîn Efendi, askerlerin şer'î ve hukûkî işlerine bakmaktaydı. (11)

II. Mehmed devrine kadar Osmanlılar'da tek kadı-asker olduğu halde 885/1480'de hudutların genişlemesi ve işlerin çoğalması yâhud bazı tarihlerin kaydettiği gibi Vezîr-i 'Azam Karamânî Mehmed Paşa'nın kışkançlığı sebebiyle kadı-askerlik, Rumeli ve Anadolu olmak üzere ikiye ayrılmış, Muslihiddîn Kastalânî Rumeli Kadıaskerliği'ne, İstanbul kadısı Hacı Hasan-Zâde b. Mustafa da Anadolu Kadı-askerliği'ne ta'yîn edilmişti. (12).

Y. Sultan Selîm zamanında ise Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Osmanlı topraklarına ilhâkiyle 922/1516'da merkezi Diyarbakır olmak üzere Acem ve Arap Kadıaskerliği kurulmuş ve İdris Bitlisî kadı-asker ta'

6 — OTDTS, II, 230.

7 — İbrahim Kafesoğlu, Sultan Melikşâh Devrinde Büyük Selçuklu İmparatorluğu, İst. 1953, s. 149.

8 — İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilâtını Medhal, Ank. 1970, s. 122.

9 — Kâtip Çelebi, Takvîmü't-tevârih, İst. 1146, s. 88.

10 — Âşık Paşa-Zâde, Tevârih-i âl-i Osmân, İst. 1332, s. 37; Hoca Sadeddin, Tâcu't-Tevârih, İst. I, 1279-90, s. 69; Oruc b. Âdil, Tevârih-i âl-i Osmân, Hannover, 1925, s. 30; Solak-Zâde Tarihi, İst. 1297, s. 28.

11 — İ. H. Uzunçarşılı, Osmanlı devleti'nin İlimiye Teşkilâtı Ank, 1965, s. 151.

12 — Taşköpri-Zâde İsmâüddin Ahmed, Şakâiku'n-Nu'mâniyye fi 'ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye (Mecdi terc.) İst. 1269, s. 161; Hoca Sâdeddin, II, s. 480.

yîn edilmişti. (1) Suriye ve Mısır'ın ilhâkından sonra da Acem-Arap Kadıaskerliği'nin merkezi İstanbul'a nakledilmiş ve 923/1517-18'de Fenârî-Zâde Muhyiddîn Mehmed Şâh Efendi'ye verilmişti. (2) Ancak 924/1518'de Fenârî-Zâde'nin ayrılmasıyla bu kadıaskerlik bir müddet vekâletle idâre edildikten sonra lâğvedilerek vazîfesi Anadolu Kadıaskerliği'ne bırakılmıştır. (3)

Osmanlıların ilk dönemlerinde askerlerle alâkalı hukûkî işlere baktığı anlaşılan kadıaskerler, daha sonra selâhiyyetleri genişleyerek, dîvânın tabii âzâsı olmuşlar, Ebû's-Suûd Efendi'nin Şeyhu'l-islâmlığına kadar protokol bakımından şeyhu'l-islâmlardan önce yer almışlar ve 40'a kadar müderrislerle 150 akçelik kadılıklara kadar bütün ilmiye mensublarının ta'yîn, terfi' ve azilleri ile alâkalı vazîfeleri yürütmüşlerdir. (4) XVI. Asrın yarısından itibaren şeyhu'l-islâmın nüfuzlarının artmasıyla 40'lı medreselerin üzerindeki müderrislerle mevleviyet kadılarının ta'yînleri vezîr-i 'azâmdân alınarak şeyhu'l-islâmlara verilmişti. (5) XVII. Asırdan itibaren ise kadıaskerlerin nüfuzları azalmış ve onların ta'yînleri bile şeyhu'l-islâmın telhîsleri ve sadrazamın pâdişâha arzıyla yapılır olmuştur. (6)

Kadı-askerler, Dîvân-ı hümâyûn'daki vazîfelerinin dışında haftanın Salı ve Çarşamba günleri müstesnâ hergün kendi konaklarında dîvan kurup kendi işleri ile kendilerine havâle edilen işleri görürlerdi. (7) Haftanın Cuma gününde de Paşakapısı'na giderek sadrazam riyâsetinde huzur murafaasında bulunurlar ve ba'zı davalara bakarlardı.

Biz bu tebliğimizde kadıaskerlerin sadece taik-i ilmiye mensubları için tutmuş oldukları «rûz-nâmçe» ve «mülâzemet Defterleri» üzerinde duracak ve onları tanıtmaya çalışacağız. Kadıaskerlerin Dîvân-ı Hümâyûn ve dîvan dışındaki diğer faaliyetleri ayrıca incelenmesi gereken hususlardır.

1 — Mehmed Süreyyâ, Sicill-i Osmânî (SO.), İst. 1308-1312, I, 309; İ.H. Uzunçarşılı, İlmiye Teşkilâtı, s. 152; OTDTS. II, 229.

2 — Mecdî, Şakaik Tercümesi, s. 386-87.

3 — İlmiye Teşkilâtı, s. 152.

4 — Mustafa Âli, Künhu'l-ahbâr, Üniv. Kütüp. TY. 5959, 9 la; Cahid Baltacı, XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, İst. 1976, s. 29.

5 — Hezârfen Hüseyin Efendi, Telhîsü'l-beyân fi kavâhini âli Osmân, Ribliothé Oue Nationale de Paris, Ancien Fonds Turc. nr. 40, 137 b.

6 — İ. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriyye Teşkilâtı, Ank. 1948, s. 228.

7 — M. Selânikî, Tarih-i Selânikî, İst. 1281, s. 167.

Klâsik tasnifine göre Osmanlı Devleti'nde me'murlar, «Tarik-i İlmiyye», «Tarik-i Seyfiyye» ve «Tarik-i Kalemîyye» olmak üzere üç kısma ayrılmışlardır. Bunların herbiri hakkındaki ma'lûmâtı hâvî kaynakların kataloglarının henüz yapılmamış olması, bu sahalarda çalışmak isteyenlerin karşısına çeşitli müşküller çıkarmaktadır. «Seyfiyye» ve «Kalemîyye» mensuplarının siyâsete olan yakınlıkları sebebiyle olsa gerek vak'a-nüvis tarihlerinde ve kroniklerde bunlar hakkında bol ma'lûmât mümkündür. «Tarik-i İlmiyye» mensupları hakkındaki ma'lûmât ise, mahdûd ve dağınıktır. Bununla beraber bunları muhtevî kaynakların şimdiye kadar yeterince tanıtılmamış olması da bu sahada bir kaç tez (8) ve makale dışında tetkik fikdâni neticesini doğurmuştur.

Biz bu tetkikimizde «Tarik-i İlmiyye» kaynakları için yapmayı düşündüğümüz katalogu şimdilik sonraya bırakarak bu sahanın en önemli kaynağı olan «Kadiasker Rûz-nâmçeleri»ni tanıtmak istiyoruz. Tanıtacağımız defterler, benim sekiz yıldan beri aramakta olduğum defterlerdir. İstanbul'un bir çok kütüphâne ve arşivlerini araştırdım ve nihâyet bunların İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde bulunabileceği kanaatına vardım. Burada vazîfeli arkadaşlarıma defterlerin ehemmiyetinden bahisle bulunmasına yardımcı olmalarını istirhâm ettim. Birgün Şer'iyye Sicilleri uzmanlarından Sâdık bey bana, kadı sicillerinin bulunduğu dolapların altındaki kapalı raflarda bazı defterlerin bulunduğunu haber verdi. (Arşive geldiğimde bunların, aramakta olduğum defterler olduğunu gördüm. (1) Defterlerin önlerinde bulunan ve üzerinde «Kadiasker Tezkireleri» yazılan yaftadaki rakamlara göre Rumeli Kadiaskerliği'ne âid 192; Anadolu Kadiaskerliği'ne âid 66 adet defter bulunmaktaydı. Ancak rafların altında da bazı defterlerin bulunduğunu görerek onları da karıştırdım ve bunların da numaralanmamış kadiasker defterleri olduklarını müşâhede ettim. Bütün defterlerin tozlarını temizleyerek numaraladım ve yanlışlıkla Anadolu Kadiaskerliği'ne âid gösterilen defterleri de yerlerine koydum. Böylece Rumeli Kadiaskerliği'ne âid 257, Anadolu Kadiaskerliği'ne âid 120 adet «Rûz-nâmçe» ortaya çıktı. Toplamı 377'ye bâliğ olan bu defterlerin 55 tânesi küçük ebatta mülâzemet kayıtlarını ihtivâ et-

8 — Cahid Baltacı, XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, İst. 1976; M. Lütfi Bilge, İlk Osmanlı Medreseleri, 1974. Üniv. küt. Tez nr: 11324; Mustafa Ergin, Medreseler (Başlangıçtan Fatih zamanına kadar). DTCF. Pedagoji BÖLÜMÜ Yüksek Lisans Tezi. Mr: 1. Ank. 1975.

1 — Bu vesile ile İstanbul Şer'iyye Siciller Arşivi uzmanı arkadaşım Sadık Albayrak ve diğer arkadaşlarıma teşekkür ederim.

mekte, bir tanesinde hatt-ı hümayûn sûreti bulunmakta ve bir tanesi de kadıların istimrârına âid bulunmaktadır.

A) Kadıasker Rûz-nâmçelerinin Mâhiyyet ve Muhteviyâtı

Bilindiği gibi Osmanlılar, vuku'âtı günlük olarak kaydetmeğe ehemmiyet vermişlerdir. Mâlî, idârî, askerî, ilmiyye ve diğer hususlara âid bütün vukuâtın kaydedildiği günlük defterler mevcuttur. Bu defterlere XV. asırda «Rûz-nâme» (2), XVI. Asrın yarısından i'tibâren «Rûz-nâmçe» (3), Tanzîmattan i'tibâren de «Yevmiyye Defteri» (4) denildiği anlaşılmaktadır. Tarik-i ilmiyye istilâhı olarak rûz-nâme veyâ rûz-nâmçe ilmiyye mensublarının ta'yîn, terfi ve azillerine âid hususların kaydolunduğu defterlerdir. Muhtelif kaynaklarda tarik-i ilmiyye mensublarına âid defterlere «Rûz-nâmçe-i Hümayûn», «Matlab Defteri», Mülâzemet Defteri», «Dânişmend Defteri», «Akdiyye Defteri», «Vezâif Defteri», «Tarik Defteri» ve «Müderrislik Ruusu» gibi isimler verildiği; kütüphâne ve arşivlerimizde de bunların, «Silsile-i 'Ulemâ», «Azl ve Nasb Defteri», «Defteri-i Esâmi-i 'ulemâ», «Esâmi-i 'ulemâ Defteri», «Menâsib-i 'ilmiyye Defteri», «Ricâl-i 'ilmiyye Defteri», «Me'mûrîn-i 'ilmiyye Defteri», «Rûtbe-i 'ilmiyye Defteri», «Defter-i Kuzât» ve «Mecmuatü't-terâcîm» gibi muhtelif isimlerle kaydedilmiş olduğu görülmektedir. Aslında bunların hepsi 'ulemâya âid defterler olmakla berâber, tutuluş usûlleri bakımından da aralarındaki farklar, tetkike değer keyfiyettedir.

Ma'lûm olduğu üzere Osmanlılarda 'ilmiyye mensublarının bağlı buldukları müessese, kadıaskerlikti. Onların ta'yîn, terfi' ve 'azilleri, esas i'tibâriyle kadıaskerlerce yapılırlardı. Bununla berâber Dîvân-ı Hümayûn Ruus Defterleri'nde de bir çok kadı ve müderris tevcihlerine rastlanmaktadır. XIX. asra âid müstakil müderris ruuslarında ise medreseler yukarıdan aşağıya doğru pâyelerine göre sıralanmış ve muhtelif tarihlerde bunlara yapılan tevcihler yer almıştır. Tarik defterleri'nin kayıtları da bu ruus kayıtlarına benzemekle berâber daha teferruatlı tutulmuşlardır. Şeyhu'l-islâmlıktan başlamak üzere, Rumeli, Anadolu kadıaskerlikleri ve büyükten küçüğe doğru kadılıklara yapılan tevcihâtla Süleymâniyye Dâru'l-hadîsi derecesinden başlayarak aşağıya doğru diğer pâyelerdeki medreselere yapılan tevcihât kaydedilmiştir. Kadı-asker rûz-nâmçelerinde ise, böyle bir sıralama olmayıp önce defterin büyük bir kısmında kazâlara

2 — Fâtih Kanûnnâmesi, ist. 1330, s. 18, 26.

3 — Nev'i-Zâde Atâ'i, Hadâikü'l-Hakâik fi Tekmileti's-Şakâik, ist. 1268, s. 243.

4 — OTDTS. III, 64; Mithat Sertoğlu, Resimli Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, ist. 1958,

yapılan tevcihât, mütâkiben de medreselere yapılan tevcihât yer almıştır. Mutasarrıflığın ortaya çıkmasından sonra ise rûznâmçeler üç bölüme ayrılmış: önce kadı tevcihleri, mütâakib bölümünde mutasarrıf ta'yinleri ve üçüncü bölümde de müderris ta'yinlerine yer verilmiştir. Bu defterlerde kazaların, sancakların ve medreselerin seviyelerine göre sıralama yapılmayıp inhilâle göre tevcihler yer almıştır. Bunun için kadıasker rûznâmçelerinde kimin, hangi tarihte, kaç akçe yevmiyye ile ve nereye ta'yin edildiğini görmek mümkündür. Kaynaklarda «Mülâzemet Defteri» ve «Dânişmend Defteri» denilen küçük ebaddaki defterlerde ise bir müderristen mu'cez olup mülâzemet kaydedilmeye hak kazanan müderris adayları, müderrislerinin adlarıyla birlikte yazıldığı gibi, müderris iken vefât eden bazı müderrislerin de talebelerinin isimleri kaydedilmiştir.

Kadıasker rûznâmçelerinde görülen başka bir husus da defterin, hangi kadı-askere âidse onun tarafından mühürlenmiş olmasıdır ki 'ilmiyyeye âid diğer defterlerde bunu görmek mümkün değildir. Bazan bir defterde iki, hatta üç ayrı mühür görülür ki bunlar, defterin ihtivâ ettiği senelerde kadıaskerlik yapan ve bu defteri kullanan kadıaskerlerin mühürleridir. Mühürsüz bir kaç defterle tek mühürlü bir iki defter istisnâ edilirse 1270/1845 tarihinden itibaren ya'nî Meşreb-Zâde Mehmed Ârif Efendi (v' 1275/1858) zamanından sonra kadıasker rûznâmçelerinin ayrıca şeyhu'l-islâmlarla da mühürlendikleri görülmektedir.

Kadıasker Rûznâmçelerinin muhteviyâtına gelince:

1 — Tesbit ettiğimiz rûznâmçelerden Rumeli Kadıaskerliği'ne âid olanlar, 952/1545 tarihinden, yani Ebu's-Suûd Efendi'nin şeyhu'l-islâm ta'yin edildiği tarihten başlamakta (1) ve 1312/1894-95 tarihine kadar

1 — Atâ'i'nin kaydına göre (s. 184) Ebû's-Suûd Efendi zamanına kadar Osmanlılar da sağlam bir mülâzemet usûlü yoktu ve hatta Ebû's-Suûd'un 944/1537-38'de Rumeli kadıaskerliği sırasında karinleri, ya'nî Anadolu kadıaskeri olan Çivi-Zâde Muhyiddin Mehmed Efendi "umum ecnebi olanları mülâzemetten men eyledikte tecemmu" şedüb rikâb-ı sultâniyye arz-ı hâl" etmeleri üzerine pâdişâh onları Ebû's-Suûd Efendi'ye göndererek hallini istemiş ve Ebû's-s-Suûd Efendi de onlara mülâzemet verdikten sonra müstakil rûznâme vazî' eyleyerek mülâzemet usûlünü yeniden tanzim etmişti. Ancak elimizdeki rûznâmçelerin ilkinin 952/1545 tarihini taşıması ve Çivli kadıaskeri olduğu göz önüne alınırsa bu rûznâme tanzim işinin mezkûr tarihte (952'de) vukubulmuş olması ve o rûznâmçenin de elimizdeki 1. numaralı rûznâmçe (mülâzemet Defteri) olması gerekir. Atâ'i'nin bu vak'ayı, Ebû's-Suûd Efendi'nin 944/1537-38 Rumeli kadıaskerliği sırasında zikretmesi bir iltihâs olsa gerek. Zirâ Rumeli kadıaskeri, protokol bakımından Anadolu kadıaskerinden önde olsa da her ikisi de kendi bölgelerinde müstakildirler ve yekdiğerinin icraatına müdâhale etmezler. Ayrıca sultanın da ilmiyyeye âid olan şikâyetleri, ilmiyyenin başı olan şeyhu'l-islâma göndermesi usûle daha uygundur ki 952/1545 tarihinde Ebû's-Suûd Efendi şeyhu'l-islâmdır.

gelmektedir. Anadolu Kadıaskerliği'ne âid rûz-nâmçeler ise, 1076/1665-66'dan başlamakta ve 1310/1892-93 tarihine kadar gelmektedir. Her iki kadıaskerliğe âid rûz-nâmçelerin bunlardan ibâret olmaması ve kadıaskerliklerin ilgâsına kadar devâmı gerekir. Kezâ Rumeli Kadıaskerliği'nin 952/1545'ten önceki devre âid kadıasker rûz-nâmçeleri ile Anadolu kadıaskerliği'nin 1076/1665-66 dan önceki rûz-nâmçeleri de henüz ortada yoktur. Ayrıca tasnifini yaptığımız bu rûz-nâmçeler arasında bu eksiklikler bulunmaktadır.

2 * Kadıasker rûz-nâmçelerinde kadılık, belirli tarihten sonra mutasarrıflık ve müderrislik tevcihleriyle mülâzemet kayıtları bulunmaktadır. Kadı ve müderris tevcihleri, ta'yîn selâhiyyeti kadıasker yedinde olan kazâlar ve medreselere âidtir. Daha yüksek seviyedeki kadılık ve müderrisliklere âid tevcihât, bu defterlerde yer almamaktadır. Daha yüksek seviyelerdeki medrese ve kadıliklara yapılan tevcihât, Ruus defterleri ve Hatt-ı hümayunlarda yer almaktadır.

a) Kadı Ta'yînine Âid Örnek:

«Lofca kadısının müddeti halle karîb olmağın gâyet-i Muharrem'den altı tevkiyyetle refi' olunub yerine yevmî 300 akçe ile Ruscuk kazasından iki yıldan ziyâde zaman infisâli ve onbir ay âsitânesi olan Şem'i-Zâde Mevlânâ Abdurrahmân dâ'ileri tâlib ve müstahik olmağın misli ve tevkiyyet-i mezbûr ile sadaka buyurulmak ricâsına arz olundukda buyuruldu. Fî'l-yevmi's-sânî ve'l-aşera fî zilka'deti's-şerîfe lisene 1034» RKR. Nr. L1. s. 6.

b) Mutasarrıf Ta'yînine Âid Örnek:

«Ağrıboz mutasarrıfı Mehmed Emîn gâyet-i sehr-i âtîden dört ay tevkiyyetle refi' ve yeri bâ sitte muvakkit olduğu kâdiasker-i esbak rûz-nâmçesinde mukayyed eşraf-ı kuzât-ı kirâm zevî'l-ihdirâmından sezâvar-ı inâyet şehriyârî ve şâyeste-i re'fet tâcidârî mevlânâ el-Hâc Ali dâ'ilerine ber tevcih-i esba ibkâ olunub sene-i âtiye Saferu'l-hayri guresinden müddet-i örfiyye-i kâmile mutasarrıf olmak ricâsına ba'del arz sadaka buyuruldu. Sene 1226.» RKN. Nr: 183, s. 40.

c) Müderris Ta'yînine Âid Örnek:

«Niğbolu'da Hacı İvaz Medresesi yevmî 25 akçe ile Mostar Medresesi'nden ma'zûl olup iki yıla karîb müddet mülâzemeti olan Mevlânâ 'Abdu'l-Kerîm'e 30 akçe ile buyuruldu. Fî târihi'l-mezbûr (23 Şevval sene 982). RKR. Nr: 2. s. 185.

d) Muvakkit Ta'yinine Âid örnek:

«Midilli muvakkiti el-hâc Ali sene-i âtiye Muharremü'l-haremi gur-resinden altı ay zaman ve muvakkiti âhiri Abdullah müddet-i örfiyyesin ba'det'tasarruf nefi' ve yeri Anadolu Kalemî'nde mûsıla rütbesi isâl eylediği menâsıbdan biri kendüye tevcih olunmak bâbında bâişâret-i aliyye fermân-ı âlî ısdâr eden eşref-i kuzât-ı kirâm zevi'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı 'ınâyet-i şehriyârî Mevlânâ Hayrullah dâ'ilerine bâ emr-i hazreti veli'n-ni'am yevmi 499 akçe ile tevcih olunup ba'de hulûl-i vakitte ancak ondört ay mutasarrıf olup altı ay bakiyye zaman kâzâ-i âhârdan tekmi'l eylemek ricâsına ba'de'l-arz sadaka buyuruldu. Fî Şa'bânî'l-mu'azzam li sene 1175» RKR. Nr: 110, s. 32.

e) Mülâzim Ta'yinine Âid Örnek:

«Sâbıkâ Rumeli kadıaskeri olup hâliyâ müftî olan fahri'l-mevâli'l-izâm Mevlânâ Ebû's-Suûd Efendi hizmetlerinin teşrif-i mülâzim emri, pâye-i serîr-i saltanata arz olundukta altı nefer kimesne mülâzim olunması fermân buyuruldu ta'yîn olundu ki zikr olunur. Fî 4 Ramazani'l-mübârek sene 952.

Mevlânâ Sıyâmî	Mevlâna Hüsam	Mevlânâ Ömer
Nefs-i Geredevî	İzmirli	Karasili
Mevlânâ Mehmed	Mevlânâ Ebû Bekir	Mevlânâ Abdu'l-Mecîd
Mudurnulu	Amasyevî	'An livâ-i Ankara

RKR. Nr: 1, s. 4.»

3 — Kadıasker rûz-nâmçeleri, umûmiyyetle kadı ve müderris tevcihleri muhtevî olmakla berâber tarik-i ilmiyyeye âid ba'zı hatt-ı hümâyûn sûretleri, fermân buyruldu, telhîs ve ilmiyye mensublarının arz-ı hâleri de onlarda yer almıştır.

a) Hatt-ı Hümâyûn Sûretine Örnek:

«Sûret-i hatt-ı hümâyûn-i sadr. Fî 15 Şa'bân sene 1115.

Faziletli şeyhu'l-islâm efendi hazretleri dîvânlarda re'âyâ fukarâsı her bâr gelub kuzâtın nicesinin zulüm ve te'addisinden şikâyet ederler. İmdi ol makûle zulüm ve te'addisinden şikâyet ile ma'zûl olanlara bir dahî mansıb verilmemek üzere Rumeli ve Anadolu kadıaskeri efendilere tenbîh ve te'kid eylesiniz. Merhûm ve mağfûruh leh vâlid-i mâcidim eyyem-i saltanatlarında mansıb'ı kazaya tâlib olanlar Hidâye ve Ekmel'den ders okutup, imtîhân olup ehliyyet ve istihkâkı zâhir olmadıkça mansıb-ı kazâ verilmez idi. Hâlâ yine hüdvendigâr merhûmun zamân-ı devletinde olduğu vech üzere kazaya tâlib olanlar Hidâye ve Ekmel'den imtîhân

olunup isti'dâdı ve istihkâkı zâhir ve nümâyân olmadıkça sefâ'at ve hi-mâyet ile ehliyyet ve istihkâkı olmayanlara kazâ verilmeye. Ba'de'l-yevm sâdır olan hatt-ı hümayûn-i ma'delet-makrûnum mûcibince 'amel olunup hilâfını tecvîzden ziyâde tevakkî ve ihtirâz ideler.» RKN. Nr: 63, s. 2.

b) Fermân Süretine Örnek:

«Süret-i fermân-ı âlişandır.

Sadr-ı rûm 'izzetlû fazîletlû efendi hazretleri,

Eyâlet-i Temeşverde vâki' Fâcit ve Beçkerek ve Lipva ve Şiş nâhi-yeleri niyâbeti hâlâ Temeşver kaduları tarafından olup lâkin re'âyânın metrûkâtı tahrîri kendülerden refi' olunmak mukâbili medâr-ı ma'îşetleri için Paçova ile ma'an eyâlet-i mezbûrede olan mecmû'î niyâbetler Te-meşver kaduları tarafından verilmek üzere neferât yedlerine emr-i şerif verilmekle dahi minvâl-ı meşrûh zabt olunmak üzere mektûb verüb fi mâ ba'd ahz-i tevcih eylemeyesiz.»

6 zi'l-ka'de Sene: 1119. RKR. Nr: 68, s. 5.

c) Buyrulduya Örnek:

«Anadolu Kadıaskeri 'izzetlû, fazîletlû efendi hazretleri,

Zümre-i 'ulemâdan mülâzim olan efendilerin yirmi, yirmibeş ve otuz akçe medreseler için bi hasebi'l-kânûn tarafınızdan medrese verilip kayd olunduktan sonra kırk medresesi, sa'âdetlû, fazîletlû, samâhatlû şeyhu'l-islâm sellemallahü'l-'azîzi'l-'allâm hazretlerinin huzûr-i şeriflerinde 'ilm-i me'nâide imtihân ve ders okuyup istihkâkı zâhir olup taraf-ı şeriflerin-den izin ve işâret buyurulduktan sonra verilip, mâdâme ki müşârun ileyh hazretlerinin işâretleri olmadıkça min ba'd kimseye kırk akçe medrese verilmemek üzere vârid olan hatt-ı hümayûn-i sa'âdet-makrûn mûcibin-ce işbu buyuruldu düstûru'l-amel olmak üzere rûz-nâmelere kayd ve dâi-mâ maznûniyle 'amel ve hilâfına ruhsat ve cevâz gösterilmeye deyû bu-yuruldu. Gurre-cemâzi'l-âhîr sene 1100.» AKR. Nr: 7, s. 1.

d) Arz-ı hâle Örnek:

«Devletlû, 'inâyetlû, merhametlû veli'n-ni'am efendim sultânım haz-retleri sağ olsun,

Arz-ı hâl-i 'abd-i dâ'ileridir ki, bu dâ'ileri zümre-i müderrisinden olup medâr-ı ma'âşa eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olduğum ecilden merâhim-i âliyyelerinden mercûdur ki işbu 1184 senesi Recebi'l-ferdi guresinden mu-tasarrif olmak üzere Hısn-ı Keyf kazâsı imdi es-Seyyid 'Abdü'l-vehhâb Efendi yedinden bu dâ'ilerine ber vech-i ma'îşet tevcih ve 'inâyet buyu-rulmak bâbında lütf u kerem devletlû, 'inâyetlû, merhametlû veli'n-ni'am

efendim sultanım da lütf u kerem devletlû, 'inâyetlû, merhametlû velî'n-
ni'am efendim sultanım da lütf u kerem devletlû, 'inâyetlû, merhametlû
velî'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir.

el-'Abdü'd-dâî İbrâhim Nedîm, Hafîd-i İl-mî Efendi, el-müderriis.
AKR. Nr: 44, s. 2.

B) Kadıasker Rûz-nâmçelerinin Ehemmiyeti:

1) Osmanlı devri irfân hayatımızın en önemli unsuru şüphesiz, ta-
rik-i 'ilmiyye mensublarıdır. Bunların biyografileri hakkında yazılmış olan
eserlerin en önemlileri Şakâik ve zeyilleridir. Taşköprü-Zâde Ebû'l-hayr
'İsâmüddîn Ahmed (v.968/1561) in eş-Şakâiku'n-Nu'mâniyye fî 'ulemâi'
d-devleti'l-Osmâniyye adlı Arapça eseri (ki Türkçe tercümeleri arasında
en meşhuru Mecdî'nindir), Osman Gâzî devrinden başlayarak Kanûnî Sul-
tan Süleyman devrinin sonuna doğru 965/1558 yılına kadar Osmanlı irt-
fan muhîtinde yetişen 150 seyh ve 'ulemâdan 371 olmak üzere 521 zevâ-
tın biyografisini muhtevîdir. Taşköprü-Zâde'nin bıraktığı yerden alarak
1044/1634-35 tarihine kadar yetişen 181 meşâyih ve 783 'ulemânın biyog-
rafisini Hadâikü'l-hakâik fî tekmileti's-şakâik adlı eserinde toplayan
Nev'i-Zâde Atâyî (v. 1045/1635-36); onun bıraktığı yerden alarak 1143/
1730 tarihine kadar yetişen 204 meşâyih, 1480 ulemâ ve 295 şu'arânın
terâcim-i ahvâlini Vakayiu'l-fuzalâ adlı üç ciltlik eserinde toplayan Şey-
hî Mehmed Efendi (v. 1145/1732); onun bıraktığı yerden alarak 1314/
1896 yılına kadar yetişen meşâyih ve 'ulemânın biyografisi de Fındıklılı
İsmet Efendi (v. 1322/1908) tarafından Tekmileti's-şakâik adıyla sekiz
cild olarak yazılmıştır. Fakat büyük bir bahtsızlık neticesi olarak bu eser,
1314/1896-97 Fındıklılı yangınında yannış ve ancak temize çekilerek dev-
rin pâdişâhı II. Sultan Hamid'e takdim edilen iki cild kurtulabilmıştır.

Görüldüğü gibi Şakâik ve zeylleri bütün Osmanlı asırlarını muhtevî
olmadıkları gibi, Sicill-i Osmânî Hediye'tü'l-arıfîn ve Osmanlı Müellifleri
de münhasıran tarik-i ilmiyye mensublarının terâcim-i ahvâllerini toplama
için yazılmadıkları ve bunlar dışında yazılmış bazı eserlerle bazı ta-
rih kitaplarında serpilmiş halde bulunan biyografik ma'lûmat da henüz
bir araya getirilmiş ve ortaya çıkarılmış değildir. Ayrıca Şakâik ve zeyl-
leri ile Sicil ve Osmanlı Müellifleri'nde yer yer zuhuller ve eksiklikler var-
dır. Bütün bu noksanların tekmi'l ve tashihî ile Osmanlıların son devrine
kadar yetişen meşâyih ve ulemânın terâcim-i ahvâllerinin yazılması, bi-
rinci derecede Kadıasker Ruz-nâmçeleri, Tarik Defterleri ve Ruus Def-
terleri kayıtlarıyla sağlanabilir. Bu bakımdan kadıasker rûz-nâmçeleri

kültür tarihimiz için son derece önemli kaynaktır. Kaldı ki yapmış olduğumuz araştırmalarda Nev'î-Zâde Atâ'î, Uşşâki-Zâde İbrahim Hasib ve Şeyhî Mehmed Efendi'nin bu defterleri kullanmadıklarını tesbit etmiş bulunmaktayız. Meselâ Atâ'î, Niğbolu'daki Hacı İvaz Medresesi'nden, Kesriyye'deki Koçi Çavuş Medresesi'nden, Tırnova'daki Yıldırım Han Medresesinden bahsetmemekte, Uşşâki-Zâde ve Şeyhî Kefe'deki Kemâl Bey Medresesi ve 1047 tarihindeki müderrisleri Veli ve Mehmed Efendi'lerden, aynı tarihte Edirne'deki Seyyid Hüseyin Müderrisi Ahmed ve Ahmed b. Mehmed'den, İstanbul'da Mîr-ı Âhûr Medresesi müderrisi İvaz Efendi'den bahsetmemektedirler.

2) Maarif tarihimiz bakımından üzerinde durmamız gereken müesseselerin başında medreseler gelmektedir. Bu sahadaki araştırmaların azlığını ve kaynakların yeteri kadar bilinmemesi sebebiyle eksikliğini de yukarıda arzetmiştik. Filhakıka XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri adlı araştırmamda da bu defterleri henüz bulamamış olduğumdan XVI. Asra âid medrese ve müderrislerden bazısı tezime girememiştir. Kezâ «1869'da Faal İstanbul Medreseleri» adıyla bir makale neğreden Doçent Mübâhât S. Kütükoğlu (1) nun makalesini de bu defterlere istinâden yeniden ikmâli gerekir. Zîrâ mezkûr makalede Şavkıyye Medresesi, Sa'diyye Medresesi, Lutfiyye Medresesi, Recebiyye Medresesi, Şerefiyye Medresesi, Şa'banıyye Medresesi, Ekrem Efendi Medresesi, Hürrem Efendi Medresesi, Atâiyye Medresesi, Hamdullah Efendi Medresesi, Süleyman Efendi Medresesi, İhsâniyye Medresesi, Ken'an Efendi Medresesi, Sa'îd Efendi Medresesi, Hamdî Efendi Medresesi, Şükrî Efendi Medresesi, Nâşid Efendi Medresesi, Mûsâ Efendi Medresesi, Sâniye-i Sa'diyye Medresesi, Aşkî Efendi Medresesi, Handan Efendi Medresesi, Kadriyye Medresesi yer almamaktadır. Halbuki bu Medreselerin 1286/1869 tarihinde faal oldukları buralara yapılan tevcihâtta açıkça anlaşılmaktadır. Kaldı ki bu tarihte faal olan İstanbul medreselerinin bir kısmını da tarik defterlerinde görmek mümkündür. Esas itibâriyle XVII-XIX. asırları muhtevî olan bu defterler, bu dönemdeki medreseler ve medrese teşkilâtı bakımından son derecede önemlidirler.

3) Tarik-i 'ilmiyye mensublarının hizmet sahalarından birisi de kadılıktır. Ancak gerek kaza teşkilâtı ve gerek kadılar üzerinde de yeterli ciddi çalışmalar yoktur. Kadıasker rûz-nâmçeleri tetkik edildiğinde hem Osmanlı kazâ teşkilâtı, hem Osmanlı kadıları tanınır ve hem de kazalar

1 — Mübâhât S. Kütükoğlu, 1869'da Faal İstanbul Medreseleri, İst. 1977.

tesbit edilmek sûretiyle Osmanlı mülkiye teşkilâtının sınırlar içindeki dağılışı görülür.

4) Osmanlı Devleti teşkilâtı içinde kadiaskerlerin yeri çok önemlidir. Ulemânın reisi olan kadiaskerler ve kadiaskerlik müessesesi üzerinde henüz ortaya çıkmış ciddi bir araştırma mevcut değildir. Bir çok meslek erbâbı için eskiden yazılmış müstakil eserler olduğu halde ne yazık ki kadiaskerler için böyle eserler de mevcut değildir. Bu bakımdan da üzerinde durulması ayrıca ehemmiyet arz etmektedir. Kadiaskerlerin isim ve mühürlerini muhtevî bulunan bu defterlerde onların kadı, müderris, mutasarrıf ve muvakkit tevcihlerine dâir bol malzeme bulunmakta ve böylece onların icraâtı hakkında geniş bilgiler bulunmaktadır.

5) Osmanlı devri tarih ve kültürümüzle meşgul olan her araştırmacının karşısına çıkan problemlerin en önemlilerinden birisi de yer isimleri meselesidir. Bu sahadaki tarihî-coğrafya araştırmalarının kıtlığı da ortadadır. Kadiasker rûz-nâmçelerinde Rumeli ve Anadolu kadiaskerliklerine bağlı kadılıkların isimleri, kadı tevcihâtı münâsebetiyle, medreselelerin buldukları yerler de müderris ta'yinleri münâsebetiyle zikredilmişlerdir. Bunların dökümünün yapılarak bir araya getirilmesiyle mu'cemler te'lifi ve paftalara intikâliyle Osmanlı İmparatorluk haritası çizmek mümkündür.

6) Bir uç beyliğinden büyük bir devlet hâline gelinceye kadar Osmanlı idârî teşkilâtı muhtelif değişikliklere uğramıştır. Ancak Osmanlı idârî teşkilâtının doğuşu ve gelişmesi hakkında da henüz ciddi bir çalışma yapılmış değildir. Sancakların idârî mes'ûliyeti üzerinde bulunan «Mutasarrıf»lar hakkında ise bazı ansiklopedik eserlerde verilen ma'lûmatın dışında bir makale bulmak bile güçtür. Bu nevî eserlerde (1) mutasarrıflığın Tanzîmattan sonra ortaya çıktığı ve bir kaç kazanın bağlı bulunduğu sancağın askerî salâhiyyetinin sancak beyinde, idârî selâhiyyetinin mutasarrıf adı verilen me'mûrlarda bulunduğu yazılmakta ise de, kadiasker ruz-nâmçelerinden mutasarrıfların kadiaskerlerce ulemâ arasından ta'yîn edildikleri ve Tanzîmattan önce 1114/1702-1703 tarihlerinde mutasarrıf ta'yîn edildiği görülmektedir.

7) İbâdetlerin bir kısmının zamanla mu'ayyed olmaları İslâm dünyasında astronomi ve matematiğin gelişmesine sebep olmuştur. Osmanlılarda da bu ilimlerin, bilhâssa XV. asırda Fâtiğ Mehmed'in himâye ve teşvikiyle büyük gelişmeler katettiği bilinmektedir. Pâ-yı tahtta bulunan

1 — Midhat Sertoğlu, Resimli Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, İst. 1958. s. 216.

müneccimbaşının dışında geniş Osmanlı memâlikinin her yerinde namaz, mukaddes günler ve ayları tesbit etmek üzere «muvaqqit»ler ta'yîn edilmişti. Bunların bölgelerinde nasıl çalıştıkları ve «rü'yet-i hilâl» keyfiyetini mahallî kadınlara şuhûduyla birlikte nasıl tescil ettirdiklerini kadı sicillerinden takîb etmek mümkündür. Kadıasker rûz-nâmçelerinden muvaqqitlerin ta'yinlerinin kadıaskerlerce yapılmış olduğunu, kadı ve müderrislere nisbetle bunların daha yüksek akçelerle vazîfelendirilmiş olduklarını görmekteyiz.

8) Kadıasker rûz-nâmçelerinin başka bir ehemmiyeti de şeyhu'l-islâmlarla alâkalı oluşlarıdır. Bilindiği gibi Osmanlılarda tarik-i ilmiyye mensubları aşağı seviyeden yukarı derecelere doğru hareket ederek şeyhu'l-islâmîliğe kadar yükselebilirler. Yeter ki her seviyede açılan imtihanları kazansın ve ömrü vefâ etsin. Kadıasker rûz-nâmçelerinde bu şekilde şeyhu'l-islâmîliğe yükselen ulemâyı, şekâik ve zeylleri, Devhatü'l-meşâyih ve İlmiyye Salnâmesi'nde bulunmayan ma'lûmâtla adım adım takîb etmek ve belirli bir tarihten itibaren kadıasker rûz-nâmçelerini mühürleyen şeyhu'l-islâmları mühürleriyle birlikte tanımak mümkündür.

9) Kadıasker rûz-nâmçeleri arasında cebe sığacak kadar küçük ebadlarda bulunan mülâzemet defterleri ise, hangi seviyedeki ulemânın ve ne miktarda mülâzım verdiklerini mülâzımın isimleriyle birlikte göstermesi ve ayrıca, i'âdeden mülâzemet, teşriften mülâzemet ve mevâtadan mülâzemet gibi mülâzemet yollarını göstermesi i'tibârıyla ilmiyye teşkilâtımız bakımından oldukça ehemmiyet arz etmektedir.

10) Aynı kadılığa veyâ aynı medreseye ta'yîn edilen ulemânın değişik zamanlarda değişik yevmiyeler almaları da rûz-nâmçelerden ta'kîb edilerek Osmanlı parasının zaman içindeki değer kaybı ve Osmanlı ücret politikası hakkında da bu defterlerden istifade edilebileceği kanaatındayım.

11) Kadıasker rûz-nâmçelerinin dil husûsiyetleri, cilt şekilleri ve cilt kapakları içinde kullanılan ebrû çeşitleri de ayrıca tetkîke değer hususlardır.

C) Şer'iyye Siciller Arşivi'ndeki Kadıasker Rûz-nâmçeleri:

Yukarıda da arzettiğimiz gibi İstanbul Şer'iyye Siciller Arşivi'nde ilk defa ortaya çıkan bu defterlerin bir kısmı Rumeli bir kısmı da Anadolu kadıaskerine âittir. Tarafımızdan kadıaskerliklere göre ayrı ayrı numara verilerek tasnîf edilmişlerdir. Bunlardan istifâde etmek isteyenler, müracaatta hangi kadıaskerlikteki numarayı istediklerini bildirmeleri gerekir. Kısaca Rumeli Kadıaskerliği rûz-nâmçeleri için (RKR.) kısaltması-

nı kullanarak defter numaralarını yazmalarını kâfidir. Biz bu tebliğimizde defterlerin sadece numaralarını vermekle yetinmedik, ayrıca her defterin muhteviyâtı hakkında da kısaca bilgi vermedik.

A — Rumeli Kadıaskerliği Rûz-nâmçeleri (RKR.)

Defter Nr.	İhtivâ ettiği tarih	Muhteviyâtı
1	952-959	Mülâzemet kayıtlarını muhtevî, mühürsüz.
2	990-994	Kadı tevcihâtına âidtir. İvaz Efendi'nin rûz-nâmçesi olup içerisinde 982 tarihine âid iki varak müderris tevcihâtı vardır.
3	993-994	Kadı tevcihlerini muhtevîdir.
4	995-997	Müderris tevcihlerini muhtevî, mühürsüz. Feyzullâh Efendi'nin rûz-nâmçesidir. Kadı ve müderris tevcihâtını muhtevî olup Feyzullâh Efendi'nin mührüyle mühürlenmiştir.
5	997-998	Zekeriyyâ Efendi'nin rûz-nâmçesidir. Baştan 82 sahife kadı tevcihâtını, 84-112 sahifeleri müderris tevcihâtını muhtevîdir. Bazı yaprakları kesilmiş olan defter mühürlüdür.
6	1004-1017	Kadı tevcihâtını muhtevî olan defterin sonunda Ali b. Yusuf mührü okunmaktadır.
7	1007-1016	Mu'îd, mülâzim ve talebe kayıtlarıyla bazı müderris ve kadı tevcihlerini muhtevî olan defter, Hoca-Zâde Mehmed Efendi ve birâderi Es'ad Efendi'nin def'a-i ûlâ ve sâni rûz-nâmçesidir. Es'ad Efendi'nin mührünü taşımaktadır.
8		İki forma hâlinde bulunan rûz-nâmçede 1025 yıllarına âid muhtelif kadı tevcihleri ve mülâzemet kayıtları bulunmaktadır.
9	1012-1028	Şeyhu'l-islâm Yahyâ Efendi'nin def'a-i ûlâ, def'a-i sâni ve def'a-i sâliseleri rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
10	1017-1018	Yahyâ Efendi'nin ruz-nâmçesi olup müderris ve kadı tevcihlerini muhtevîdir. Mühürlüdür.

- 11 1018-1030 Hoca-Zâde 'Abdü'l-Azîz Efendi'nin Kemâl Efendi zamânında zâyi olan def'a-i sâniyeleri defteri bedeli olmak üzere cemi' olan temessükât defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 12 1021-1024 Kemâl Efendi'nin def'a-i ûlâ, def'a-i sâni ve def'a-i salise defteri olup, mühürlü ve mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 13 1023-1069 Şerif Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mülâzemet kayıtlarını, kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir. Mühürlüdür.
- 14 1029-1042 Mülâzemet kayıtlarını muhtevî olan defter, ciltsiz bir hâlde ve mühürde Mehmed Hüsâmeddîn ismi okunmaktadır.
- 15 1031-1032 Dört varak hâlinde mülâzemet kayıtlarını muhtevî bulunan defterin mühründe Abdü'l-Gânî Hasan b. Mustafa ismi okunmaktadır.
- 16 1032-1041 Ahî-zâde Hüsâmeddîn Efendi'nin def'a-i ûlâ, def'a-i sâniye ve def'a-i sâliseleri defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevî ve mühürlüdür.
- 17 1034-1035 Abdü'l-Ganî b. Seyyid Mehmed'in mührünü taşıyan defterde kadı ve müderris tevcihâtı bulunmaktadır.
- 18 1035 Karaçelebi-zâde Mehmed Efendi'nin def'a-i sâniyede olan menâsıb-ı kazâ rûz-nâmçeleridir. Defterin müderrislere âid bölümü İstanbul medreselerine yapılan tevcihâttir.
- 19 1037 Mühründe Mehmed b. Ahmed ismi okunan defter kapısız olup ulemâdan vefât edenlerin talebesinden kanûn-i kadîm üzre müncerü'l-mülâzemeteye kabûl buyurulan talebe-i ilmin esâmiini muhtevîdir. Mühürlüdür.
- 20 1037-1038 Azmî-Zâde Efendi'nin defteri olup müderris ve mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürlüdür.
- 21 1037-1038 Mühründe Hasan b. İskender ismi bulunan defter, kadı ve müderris tevcihlerine âid olup mühürlüdür.
- 22 1039-1049 Mühründe Mehmed Sa'id b. Es'ad ismi okunan defter, kapaksız olup vefât eden müderrislerin nöbette kaydolunan talebeleri ve mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.

- 23 1041-1044 Mühründe Abdullah b. Ömer ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 24 1042-1044 Hoca-Zâde Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mü-lâzemet kayıtlarını muhtevî ve mühründe Abdullah b. Ömer ismi okunmaktadır.
- 25 1045 Nûh Efendi'nin defteri olup mü-lâzemet kayıtlarını muhtevî ve mühürlüdür.
- 26 1047-1048 Mühründe Mehmed b. Mustafa ismi okunan defter kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 27 1052-1054 Mühründe Mustafa ismi okunan defter, kapsız olup mü-lâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 28 1054-1055 Mühründe Mahmûd ismi okunan defter, kapsız olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 29 1056-1057 Mühründe Mahmud ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 30 1057 Bahâî Efendi'nin def'a-i sâniye defteri olan rûz-nâmçe kapsız olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 31 1058-1059 Mühründe Abdu'l-Azîz ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 32 1060-1061 Mühründe Mehmed b. Ali ismi okunan rûz-nâmçe müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 33 1061 Hanefî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir. Mühürde Mehmed Hakkı ismi okunmaktadır.
- 34 1063-1064 Mühründe Bursevî Şeyh Mehmed ismi okunan defter, kadı tevcihâtını muhtevîdir.
- 35 1067-1068 Seyyid Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı tevcihâtına âid ve mühründe Mehmed Emîn ismi okunmaktadır.
- 36 1069-1074 Mühründe Mehmed İsmetî okunan defter, mü-lâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 37 1069-1071 Mehmed İsmetî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevî ve İsmetî Efendi'nin mührünü taşımaktadır.
- 38 1073-1076 Mühründe Hâfız Mehmed ismi okunan defterin kapakları bulunmamakta ve baş ile son tarafları kadı, ortası müderris tevcihlerini muhtevî bulunmaktadır.

39. 1074-1075 İsmetî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed İsmetî Efendi'nindir.
- 40 1075 Mühründe Mustafa ismi okunan defter, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 41 1075-1077 Abdurrahmân Efendi-Zâde Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir. Abdurrahmân ismi okunmaktadır.
- 42 1080 'İzzetî Efendi'nin def'a-i ûlâ ve sâniyesi defteridir. Müderris tevcihatını muhtevî olup mühürde Mehmed adı okunmaktadır.
- 43 1080-1088 Kapsız ve cildi dağılmış halde bulunan defterde kadı ve müderris tevcihâtı bulunmaktadır.
- 44 1081 Mühründe Mustafa adı okunan defterin boş sahifesinde müderris tevcihâtı bulunup diğer sahifeleri boştur.
- 45 1081 Mühründe Ali ismi okunan defter, müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 46 1088 Hâmid Efendi'nin rûz-nâmçesi olup müderris tevcihâtını muhtevîdir ve mühürde Hâmid ismi okunmaktadır.
- 47 1091 Beyâzî-Zâde Efendi'nin defteri olup müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed adı okunmaktadır.
- 48 1092-1093 Mühründe Abdullah b. Yahyâ ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtına âidtir.
- 49 1094 Bursevî Mustafa Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 50 1097-1098 Ebû Sa'id-Zâde Feyzullah Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 51 1098-1106 Mühründe Mahmûd ismi okunan defter, kapsız ve cildi dağılmış olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 52 1099 Şeyhu'l-İslâm Selânîkî Mehmed Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Muhtar Mehmed adı okunmaktadır.
- 53 1101 Hakîmbaşî-Zâde Yahyâ Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevî ve mühürlüdür.
- 54 1103-1110 Ali Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Ali ismi okunmaktadır.

- 55 1103-1112 Nakîb Mehmed Ali Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Ali ismi okunmaktadır.
- 56 1105 Sâdık Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Mehmed ismi okunmaktadır.
- 57 1106-1120 Mirzâ Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 58 1108 Şeyhu'l-islâm Ebe-Zâde Abdullah Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Abdullah ismi okunmaktadır.
- 59 1113 Dede Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevî ve mühürlüdür.
- 60 1114-1115 Mühründe Mustafa ismi okunan defter, kapsız olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 61 1115 Mühründe Mehmed ismi okunan defter, kapsız olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 62 1115 Abdurrahmân-Zâde Yahyâ Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Yahyâ ismi okunmaktadır.
- 63 1115-1116 Kapsız olan defter, mühürlü olup müstakil bölümlerde kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 64 1116 Ataullah Efendi rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ataullah ismi okunmaktadır.
- 65 1118-1122 Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesidir. Mülâzemet kayıtlarını muhtevî olup mühürlüdür.
- 66 1118-1119 Ataullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir. Mühür Atâullah Efendi'ye âdittir.
- 67 1119 Şeyhu'l-islâm Mahmud Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Mahmûd ismi okunmaktadır.
- 68 1119-1120 İmâm-ı Sultânî Mahmûd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir. Mühür, Mahmûd Efendi'nindir.
- 69 1121-1122 Mühründe Mustafa ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.

- 70 1122-1123 Mühründe Abdu'l-bâkî ismi okunan defter, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir.
- 71 1123-1124 Abdurrahîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdurrahîm Efendi'nindir.
- 72 1123-1126 Şeyhu'l-islâm Abdurrahîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Abdurrahîm ismi okunmaktadır.
- 73 1124 Mühründe İsmâil ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 74 1124-1125 Mühründe Abdullah Mehmed ismi okunan defterde kadı ve İstanbul medreselerine tevcih olunan müderrisleri muhtevîdir.
- 75 1125-1126 Mühürde Abdurrahîm ismi okunan defter, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir.
- 76 1126-1127 Dâmad-Zâde Ebû'l-Hayr Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 77 1127-1128 Mühründe İsmâil ismi okunan defterde, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 78 1128 Defterin iç kapağında şu kayıt bulunmaktadır: «Sâbîkâ nakîbu'l-esrâf olup Rumeli Kadıaskeri olan Şeyh-Zâde Mehmed Efendi'nin zamanlarında kayıt olunan mülâzemet kayıtlarını muhtevî olan defterin mühründe ismi okunmaktadır.
- 79 1128-1129 Şeyh-Zâde Mehmed Efendi'nin defteri olup, baş ve son tarafında kadı orta kısmında İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defter kapsız olup Mehmed Efendinin mührünü taşımaktadır.
- 80 1129-1130 Mühründe Mehmed adı okunan rûz-nâmçe kadı ve İstanbul medreselerine âid tevcihâtı muhtevîdir.
- 81 1130 Mühründe Abdurrahîm adı okunan defter, kapsız olup kadı tevcihâtını muhtevîdir.
- 82 1132-1133 Mühründe Ali ismi okunan defter, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.

- 83 1134 Kevâkîbî-Zâde Veliyyüddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde hasbiyallahü veliyyü't-tevfik okunmaktadır.
- 84 1134-1135 Zevâkîbî-Zâde Veliyyüddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreseleri tevcîh edilen müderrisleri muhtevîdir. Mühürde hasbiyallahü veliyyü't-tevfik okunmaktadır.
- 85 1135 Hakîmbaşı Ömer Efendi rûz-nâmçesi olup, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühür Ömer Efendi'nindir.
- 86 1135-1136 Mühründe Sa'îd Mehmed ismi okunan defterin kâğıdı kopmuş olup kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 87 1135-1136 Hakîmbaşı Ömer Efendi'nin rûz-nâmçesidir. Kadı ve müderris tevcihâtını muhtevî olup Ömer Efendi'nin mührünü taşımaktadır.
- 88 1136-1137 Dâmâd-Zâde Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 89 1137-1138 Paşmakçı-Zâde Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Müderris tevcihâtının bulunduğu kısım oldukça çürümüş olup mühür Abdullah Efendi'nindir.
- 90 1138-1139 Uşşâkî-Zâde es-Seyyid Abdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullah ismi okunmaktadır.
- 91 1139-1140 Yahyâ-Zâde Feyzullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Müderris tevcihâtını muhtevî bölümü oldukça çürümüştür.
- 92 1140-1141 es-Seyyid Mehmed Zeyne'l-Âbidîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine ta'yîn edilen müderrisleri muhtevîdir. Mühürde Mehmed ismi okunmaktadır.
- 93 1145 Mühründe Mustafa ismi okunan defter mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.

- 94 1145-1146 Mühründe Mustafa ismi okunan rûz-nâmçe, kapsız olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir.
- 95 1146-1147 Ebû Sa'îd-Zâde Mustafa Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 96 1147 Dürrî Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup ikinci Rumeli kadıaskerliği dönemine âidtir. Kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 97 1154 Neylî Ahmed Efendi rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 98 1162 Abdullah Efendi'nin defteri olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir ve mühürde Abdullah ismi okunmaktadır.
- 99 1169-1170 Mühründe Osman ismi okunan rûz-nâmçe, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 100 1170-1171 Ebû Bekir Efendi-Zâde Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun ûlâ ve sâniye devriğini içine almakta ve mülâzemet kayıtlarını ihtivâ etmektedir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 101 1170-1171 Ebû Bekir Efendi-Zâde Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 102 1171 Veliyyüddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Veliyyüddîn Efendi'nindir.
- 103 1171 Mehmed Sâlih Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sâlih Efendi'nindir.
- 104 1171 Mahmûd Efendi-Zâde Abdurrahîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mührü kesilip alınmıştır.

105. 1172 Ebû Bekir Efendi-Zâde Ahmed Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Ahmed Efendi'nindir.
- 106 1173 Şeyh Mehmed Sa'îd Efendi rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Şeyh Mehmed Sa'îd Efendi'nindir.
- 107 1173 Şeyh Mehmed Sa'îd Efendi'ye âid olan defter, kapsız olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühür Mehmed Efendi'nindir.
- 108 1173 Mirzâ-Zâde es-Seyyid Mehmed Sa'îd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 109 1174 Mirzâ-Zâde es-Seyyid Mehmed Sa'îd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 110 1174-1175 Ebû Bekir Efendi-Zâde Osman Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i ûlâ defteridir. Kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 111 1174-1179 Mühründe İbrâhim ismi okunan rûz-nâmçe mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 112 1175 Pîrî-Zâde Osman Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i saniye defteridir. Mülâzemet kayıtlarını muhtevî bulunan defterde Osman Efendi'nin mührü bulunmaktadır.
- 113 1175-1176 Pîrî-Zâde Osman Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Osmân Efendi'nindir.
- 114 1176-1177 Mevlânâ Ahmed Hayrî'd-dîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühründe Mehmed Hâdî ismi okunmaktadır.
- 115 1177 Mühründe Mehmed Hâdî okunan defter, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 116 1177-1178 Mirzâ-Zâde es-Seyyid Mehmed Sa'îd Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçeleri olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Efendi'nindir.

- 117 1178-1179 Ebû Bekir Efendi-Zâde Osmân Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i sâniye devrine âidtir. Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtı muhtevîdir.
- 118 1179-1180 Mühründe Osman ismi okunan rûz-nâmçe, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 119 1180-1181 İbrâhim Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İbrâhim Efendi'nindir.
- 120 1180-1185 Mühürden İbrâhim Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 121 1181 Kapsız olan rûz-nâmçede sâdece İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtı bulunmaktadır.
- 122 1181-1182 es-Seyyid Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 123 1183 Mühründe Seyyid İbrâhim yazılı olan rûz-nâmçe, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 124 1183 Paşmakçı-Zâde es-Seyyid Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine tevcih olunan müderrisleri hâvîdir. Defter mühürsüzdür.
- 125 1183-1184 Şerîf-Zâde Seyyid Mehmed Şerîf Efendi'nin rûz-nâmçesidir. Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Efendi'nindir.
- 126 1184-1185 Sâlih Efendi-Zâde Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Emîn Efendi'nindir.
- 127 1184-1188 Mühründe Mehmed Emin adı okunan defterin Sâlih-Zâde Mehmed Emîn'e âid olduğu anlaşılmaktadır. Mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 128 1185-1186 İbrâhim Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesidir. Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İbrâhim Efendi'nindir.

- 129 1186-1187 Abdullâh Efendi-Zâde Mehmed Es'ad Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sa'id Efendi'nindir.
- 130 1188-1189 Sâlih Efendi-Zâde Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i sâniye rûz-nâmçesidir. Kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Emîn Efendi'nindir.
- 131 1189-1190 es-Seyyid Mehmed Şerif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 132 1189-1190 es-Seyyid Mehmed Şerif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul Medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 133 1190-1191 Mühründe İbrâhim ismi okunan defter, kapsız olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 134 1190-1191 Mühründen yine İbrâhim Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 135 1191-1192 Mehmed Murad Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullatif okunmaktadır.
- 136 1191 Mühürdeki isimden Mehmed Ataullah Efendi'ye âid olduğu anlaşılan defter, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 137 1192-1193 Dürri-Zâde es-Seyyid Mehmed Ataullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ataullah Efendi'nindir.
- 138 1193 Dürri-Zâde Mehmed Nûrullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed ismi okunmaktadır.
- 139 1193-1194 Mühürdeki isimden Seyyid Efendi'ye âid olduğu anlaşılan defter, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 140 1194 İbrâhim Efendi'nin vak'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.

141. 1194-1195 Mollacık-Zâde İshâk Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde İshâk ismi okunmaktadır.
142. 1195-1196 Defterin mühründen Reîsü'l-etıbbâ Mehmed Ârif Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
143. 1195-1196 Re'îsu'l-etıbbâ-i şehriyârî Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
144. 1196-1197 Mühürdeki isimden Ataullah Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
145. 1196-1197 Dürrî-Zâde es-Seyyid Mehmed Ataullâh Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ataullâh Efendi'ye âidtir.
146. 1197 Ser'etıbbâ Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
147. 1197-1198 Ahmed Ataullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed Atâ ismi okunmaktadır.
148. 1198 Dürrî-Zâde es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtını muhtevîdir.
149. 1198 Mühürsüz ve kapsız olan defter, müderris tevcihâtını muhtevîdir.
150. 1199 Mehmed Sâdik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
151. 1200-1201 Mehmed Mekkî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mekkî Efendi'ye âidtir.
152. 1200-1201 Mehmed Mekkî mührünü taşıyan defter, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
153. 1201-1202 Mühründe Seyyid Yahyâ ismi okunan rûz-nâmçe, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.

- 154 1201-1202 Seyyid Yahyâ Tevfik Efendi rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Yahyâ ismi okunmaktadır.
- 155 1202-1203 es-Seyyid Mehmed Derviş Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 156 1203-1204 Seyyid Yahyâ Tevfik Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Seyyid Yahyâ'nındır.
- 157 1204 Mustafa Âşir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mustafa Efendi'nindir.
- 158 1204 İbrâhim Efendi-Zâde Mustafa Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mustafa Efendi'nindir.
- 159 1205-1206 Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullah ismi okunmaktadır.
- 160 1205-1206 Mühründe Abdullah ismi okunan rûz-nâmçe, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 161 1206-1207 Veliyüddîn Efendi-Zâde Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Emîn'indir.
- 162 1207-1208 Mustafa Âşir Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mustafa Efendi'nindir.
- 163 1208-1209 Mehmed Sâlih-Zâde Es'ad Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Ahmed Es'ad Efendi'nindir.
- 164 1209-1210 Mühründeki isimden Hayrullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olduğu anlaşılan defter, kapsız olup mülâzemet kayıtlarını ihtivâ etmektedir.

- 165 1209-1210 Hayrullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Hayrullâh Efendi'nindir.
- 166 1210-1211 Abdullah Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdullâh Efendi'nindir.
- 167 1212-1213 Sâmânî-Zâde Ömer Hulûsî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Ömer Hulûsî Efendi'nindir.
- 168 1213 Ömer Hulûsî zamanındaki kuzâttın istimrârı kuyûdu cerîdesidir. Diğer defterlerden farklı bir metotla tutulmuş olan defterde kadıların buldukları yerlerdeki devamlıkları kaydedilmiştir. Mühürsüzdür.
- 169 1213-1214 Mühründen Ahmed Es'ad Efendi'ye âid olduğu anlaşılan defter, kapsız olup mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 170 1213-1214 Mehmed Sâlih-Zâde Ahmed Es'ad Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Ahmed Es'ad Efendi'nindir.
- 171 1214-1215 es-Seyyid İbrâhim İsmet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İbrâhim İsmet Efendi'nindir.
- 172 1214-1219 Mühürdeki isimden anlaşıldığına göre İbrâhim İsmet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 173 1216-1217 Veliyyüddîn Efendi-Zâde Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Emîn ismi okunmaktadır.
- 174 1217-1223 Mühründen Şemseddin Ahmed Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe mülâzemet kayıtlarını muhtevîdir.
- 175 1218-1219 Mühürdeki isimden İbrâhim İsmet Efendi'ye âid olduğu anlaşılan defter, kapsız olup, kadı, mutasarrıf ve İs-

- tanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. (1)
- 176 1221-1222 Veliyyüddîn Efendi-Zâde Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Emîn Efendi'nindir.
- 177 1221-1222 Mühründen Şemseddîn Ahmed Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, kapsız olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 178 122-1223 Şemseddîn Ahmed Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Şemseddîn Ahmed Efendi'nindir.
- 179 1223-1224 Derviş Mehmed Efendi zamanında vakî olan mülâzimîn kuyûd defteridir. Mühürsüzdür.
- 180 1223-1224 Derviş Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Derviş Mehmed'e âidtir.
- 181 1224 Kethüdâ-Zâde Mehmed Sâdık Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sâdık'ındır.
- 182 1225 es-Seyyid Mustafa İzzet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde İzzetullah okunmaktadır.
- 183 1226 Mehmed Nüriddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Nûreddîn Efendi'nindir.
- 184 1226-1227 es-Seyyid Mehmed Nûreddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde es-Seyyid Mehmed Nebîl ismi okunmaktadır.

1. — İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nden çıktığı anlaşılan, daha önce tarafımızdan kadıasker rûz-nâmçesi olduğu tesbit edilerek neşre hazırlanmış bulunan ve Şeyhu'l-İslâm Arap-Zâde Ârif Efendi'nin mührünü taşıyan rûz-nâmçe, 1220-1222 tarihlerini muhtevî olup Millet Kütüphanesi Ali Emiri kitapları arasında tarih bölümü 929 numarada kayıtlıdır.

- 185 1227-1227 Hâfız Ahmed Kâmî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed ismi okunmaktadır.
- 186 1228-1229 el-Hâc Halil Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Halil Âbid ismi okunmaktadır.
- 187 1229-1230 Mekki Efendi-Zâde Mustafa Âsım Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mustafa Âsım Efendi'nindir.
- 188 1231 Mehmed Sâdık Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sâdık Efendi'nindir.
- 189 1231-1232 Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Ahmed ismi okunmaktadır.
- 190 1233-1234 Halil Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Halil Efendi'nindir.
- 191 1234-1235 el-Hâc es-Seyyid Mustafa Edîb Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mustafa Edîb ismi okunmaktadır.
- 192 1236-1237 Sıdkî-Zâde Ahmed Reşid Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Mehmed ismi okunmaktadır.
- 193 1237-1238 Mehmed Ârif Bey Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerinde yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde 1195 Mehmed Ârif okunmaktadır.
- 194 1239-1240 İsmail Mustafa Behçet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris

- ris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 195 1240-1241 Kadı-Zâde es-Seyyid Mehmed Tâhir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürsüzdür.
- 196 1241-1242 Halil Hâmid Paşa-Zâde Mehmed Ârif Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesidir. Kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Ârif Efendi'nindir.
- 197 1242-1243 Ahmed Reşid Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf, muvakkıt ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Ahmed Rüşdî ismi okunmaktadır.
- 198 1245 Mühründen Yahyâ Efendi'ye âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 199 1246-1247 Mustafa Necib Ali Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Kapağının biri düşmüş olan defterdeki mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 200 1247-1248 Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ârif Efendi'nindir.
- 201 1249-1251 Mühürdeki isimden Seyyid Mehmed Zeynü'l-'Âbidîn'e âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defterin kabı kopmuş ve cildi dağılmış durumdadır.
- 202 1251 Mühründen Muhammed Hamîdullah'a âid olduğu anlaşılan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defterin kabı kopmuş ve cildi dağılmıştır.
- 203 1252-1253 Mühürden Abdülkerim Efendi'ye âid olduğu anlaşılan defter kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defterin kabı kopmuş ve cildi dağılmış durumdadır.

- 204 1254-1255 Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ârif Efendi'nindir.
- 205 1255-1256 Mehmed Sa'dullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Kâğıt kopmuş olan defterdeki mühürde Mehmed Sa'dullah ismi okunmaktadır.
- 206 1256-1257 Abdurrahmân Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan tevcihâtını muhtevîdir. Kâğıt kopmuş olan defterdeki mühürde Abdurrahmân ismi okunmaktadır.
- 207 1258 Abdalbâkî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Kâğıt kopmuş olan defterin mühüründe Abdalbâkî ismi okunmaktadır.
- 208 1259 Mehmed Es'ad Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Es'ad ismi okunmaktadır.
- 209 1260-1261 Arap-Zâde Hamîdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i sâniye devrine âidtir. Kadı, mutasarrıf, muvakkıt ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Muhammed Hamdullâh Efendi'nindir.
- 210 1262-1263 Yasârî-Zâde Mustafa İzzed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mustafa İzzet'inidir.
- 211 1263-1264 Abdu'l-Halîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdulhalîm ismi okunmaktadır.
- 212 1264-1265 Meşreb-Zâde Abdurrahmân Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i sâniye defteridir. Kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdurrahmân ismi okunmaktadır.

- 213 1265 Abdulkhak Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defterin bir kısmı eksiktir.
- 214 1265-1266 Abdalbâkî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, yarından itibâren son kısmı eksiktir. Mevcut kısımda kadı tevcihâtı bulunmaktadır. Mühür, Abdulkhak Efendi'nindir.
- 215 1266 Muhammed Hamdullâh Efendi'nin def'a-i sâlise rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf, muvakkit ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Muhammed Hamdullah ismi okunmaktadır.
- 216 1267-1268 İbrâhim Halîl Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde İbrâhim Halîl ismi okunmaktadır.
- 217 1268-1269 Meşreb Efendi hafidi Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf, muvakkit ve İstanbul medreselerine yapılan müderris ve tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ârif Efendi'nindir.
- 218 1269-1270 Hasan Tahsîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Hasan Tahsîn ismi okunmaktadır.
- 219 1270-1271 Ömer Ağa-Zâde Mehmed Tefvik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Tefvik Efendi'nindir.
- 220 1271-1272 Gelenbevi-Zâde Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defterde Mehmed Ârif, Mehmed Sa'îd ve Mehmed İzzet'in mühürleri bulunmaktadır.
- 221 1272-1273 Sâlih-Zâde hafidi Mehmed Rüşdî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ârif ve Mehmed Rüşdî isimleri okunmaktadır.
- 222 1273-1274 Mustafa İzzet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf, muvakkit ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ârif ve Mustafa İzzet isimleri okunmaktadır.

- 223 1274-1275 Dürri-Zâde Mehmed Şerif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerinde yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Şerif ve Mehmed Sa'deddîn isimleri okunmaktadır.
- 224 1275-1276 Tahsîn Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Hasan Tahsîn ve Mehmed Sa'deddîn isimleri okunmaktadır.
- 225 1276-1277 Arap-Zâde Mehmed Zekî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Zekî ve Mehmed Sa'deddîn isimleri okunmaktadır.
- 226 1277-1278 Şeyhî-Zâde Mehmed Ali Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ali ve Şeyhu'l-islâm Mehmed Sa'deddîn Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 227 1278-1279 Zeyne'l-'Âbidîn Efendi-Zâde Mehmed Cemâleddin Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed İlmî ve Mehmed Sa'deddîn isimleri okunmaktadır.
- 228 1279-1280 Mustafa İzzet Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa İzzet ve Şeyhu'l-islâm Âtîf-Zâde Ömer Hüsâmeddîn'in isimleri okunmaktadır.
- 229 1280-1281 İsmet Bey-Zâde Abdullah Re'fet Bey'in rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Abdullah Re'fet ve Ömer Hüsâmeddîn isimleri okunmaktadır.
- 230 1281 Sirozî-Zâde Tâhîr Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ârif, Mehmed Azîz ve Mehmed Sa'id isimleri okunmaktadır.
- 231 1281-1282 Arap-Zâde Mehmed Zekî Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürler-

- de Mustafa Hakkı, Mehmed Zekî ve Veliyyüddîn isimleri okunmaktadır.
- 232 1284 Mühürlerinde Mehmed İlmî ve Muhyiddin Mehmed isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 233 1285 Zeyne'l-Âbidîn Efendi-Zâde es-Seyyid Mehmed Cemâleddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i sâniye devrine âdittir. Kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 234 1286 Mühürlerinde Şeyhu'l-islâm Akşehirli Arap-Zâde Mehmed Ârif Efendi'nin olup Hasan Fehmî Efendi ve Mehmed isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 235 1287 Mustafa İzzet Efendi'nin def'a-i sâlise rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa İzzet ve Hasan Fehmî isimleri okunmaktadır.
- 236 1288 es-Seyyid imâdüddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf, muvakkıt ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed İmâdüddîn ve Şeyhu'l-islâm Ahmed Muhtar Efendi'nin ismi bulunmaktadır.
- 237 1289 Mühürlerinde Mehmed ve Ahmed Muhtar isimleri okunan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 238 1290 Mühürlerinde Ahmed Muhtar, Hasan Re'fet ve Mustafa isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 239 1291 Mühürlerde Hasan Fehmî, es-Seyyid Mehmed Cemâleddîn isimleri okunan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 240 1292-1293 Mühürlerde Hasan Fehmî ve Seyyid Ahmed isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 241 1293 Mühürlerde Seyyid Hüseyin ve Seyyid Arap Mustafa isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.

- 242 1294 Mühürlerde Seyyid Mehmed Necib, Seyyid Halil isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 243 1295 Mühürlerinde Seyyid Mehmed Şem'î, Ahmed Muhtar isimleri okunan defter, kadı, mutasarrıf tevcihâtını âidtir.
- 244 1295-1296 Mehmed Muhyiddin Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Seyyid Mehmed Muhyiddin ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 245 1296-1297 es-Seyyid Mehmed Cemâleddin Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, onun def'a-i râbi'a defteridir. Kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürler, Seyyid Cemâleddin ve Es'ad Efendi'ye âidtir.
- 246 1297-1298 Mehmed Ali Rıza Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ali Rızâ ve Şeyhu'l-islâm Üryânî-Zâde Ahmed Es'ad Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 247 1298-1299 es-Seyyid Ahmed İzzet Bey'in def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Seyyid Ahmed İzzet ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 248 1300-1301 Mehmed Kadri Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Seyyid Mehmed Kadri ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 249 1301-1302 Mühürlerinde es-Seyyid Mehmed Necib ve Mehmed Sa'idü'l-Ürbânî isimleri okunan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 250 1302 Mühürlerde es-Seyyid Mehmed Dürrî ve Ahmed Es'adü'l-Üryânî isimleri okunan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 251 1303-1304 Mehmed Muhyiddin Efendi'nin def'a-i sâniye rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde es-Seyyid Mehmed Muhyiddin ve Ahmed Es'adü'l-Üryânî isimleri okunmaktadır.

- 252 1304-1305 Nakîbu'l-esrâf tevfikü'l-Hüseynî es-Seyyid Tevfik Mustafa Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa Tevfik ve Ahmed Es'adü'l-Üryânî isimleri okunmaktadır.
- 253 1305-1306 Vak'a-nüvis Ahmed Lütî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı Mutasarrıf ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Ahmed Lütî b. Mehmed ve Mehmed Ömer Lütî Bodrumî isimleri okunmaktadır.
- 254 1306-1307 Mühründe es-Seyyid Mehmed Ali Rızâ ismi okunan defter, kadı, mutasarrıf ve muvakkit tevcihâtını muhtevî olup ciltsizdir.
- 255 1307-1308 Necîb Efendi zamanâmı tevcihâtı olup, kadı, mutasarrıf, muvakkit ve İstanbul medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Rûz-nâmçe mühürsüzdür.
- 256 1309 Mühürlerinde Seyyid Süleymân ve Şeyhu'l-islâm Mehmed Cemâlüddîn Efendi'nin isimleri bulunan rûz-nâmçe, kadı, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 257 1310-1312 es-Seyyid Mehmed Dürri Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürsüzdür.
- B — Anadolu Kadıaskerliği Rûz-nâmçeleri (AKR.)
- 1 1076-1077 Mühründe Abdurrahmân ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 2 1077-1078 Feyzullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Feyzullah ismi okunmaktadır.
- 3 1079-1080 Mühründe Mehmed ismi okunan defter, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 4 1081-1083 Dâmâd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mustafa ismi okunmaktadır.
- 5 1087-1088 Bâli Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abduhû Bâli kelimeleri okunmaktadır.
- 6 1088 Dâmâd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, yarısı ve arka kağıdı yoktur. Mevcut bölüm kadı tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Hâmid ismi okunmaktadır.

- 6/1 1096 Feyzullah Efendi'nin Rûz-nâmçesi olup kadı ve müderris tevcihlerini muhtevîdir.
- 7 1099-1101 Hakîmbaşı-Zâde Yahyâ Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Yahyâ Efendi'nindir.
- 8 1104-1105 Mühründe Mehmed Fehmî ismi okunan defter, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 9 1106-1107 Eze-Zâde Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdullâh Efendi'nindir.
- 10 1108-1109 Evliyâ Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 11 1110-1111 Hoca-Zâde es-Seyyid Osman Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Osman Efendi'nindir.
- 12 1111-1112 Ali Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Ali Efendi'nindir.
- 13 1112-1113 Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullah ismi okunmaktadır.
- 14 1115 Mühründe Yahyâ ismi okunan rûz-nâmçe, altı varaktan ibâret olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 15 1125-1126 Mirzâ-Zâde Şeyh Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Defter içinde ayrıca cilde dâhil olmayan ve 1119 senesine âid olan dört sahife müderris tevcihâtı bulunmaktadır. Defterdeki mühürde Mehmed ismi okunmaktadır.
- 16 1126-1127 Mühründe Abdullah ismi okunan defter, kadı, mutasarrıf ve müderris tevcihâtını muhtevîdir.
- 17 1127-1128 Uşşâkî-Zâde es-Seyyid Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdullah Efendi'nindir.
- 18 1129-1130 Atâullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, mutasarrıf ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Atâullâh Efendi'nindir.

- 19 1133-1134 Feyzullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Yahyâ Efendi-Zâde Feyzullâh Efendi'nindir.
- 20 1134-1135 Ak Mahmûd Efendi-Zâde Seyyid Mehmed Zeynü'l-'Âbidîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Zeynü'l-'Âbidîn Efendi'nindir.
- 21 1137-1138 İmâm-ı Sultânî Sâlih Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı, ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Sâlih Efendi'nindir.
- 22 1138-1139 Dürri Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 23 1140-1141 Mustafa Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Ayrıca bir kaç Bursa medresesine yapılan tevcihât da defterde yer almıştır. Mühür, Mustafa Efendi'nindir.
- 24 1142-1143 Şeyhu'l-islâm İsmâil Efendi-Zâde İshak Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İshak Efendi'nindir.
- 25 1144-1145 Şeyh-Zâde Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve Üsküdar medreselerine yapılan müderris tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 26 1149-1150 Mühründe Mehmed ismi okunan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevî olup ön kapağı eksiktir.
- 27 1150 Mestci-Zâde Abdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullâh ismi okunmaktadır.
- 28 1153-1154 Kara Halil Efendi-Zâde Mehmed Sa'id Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sa'id Efendi'nindir.
- 29 1154-1155 Abdullah Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Abdullâh Efendi'nindir.
- 30 1156 Mahmûd Efendi-Zâde Abdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Abdullâh Efendi'nindir.

- 31 1159-1160 Dürri-Zâde Mustafa Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mustafa Efendi'nindir.
- 32 1161-1162 Mühründe Lütfullâh ismi okunan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 33 1163-1164 Mahmûd Efendi-Zâde Abdurrahîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdurrahîm Efendi'nindir.
- 34 1164-1165 Ebû Bekir-Zâde Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Ahmed Efendi'nindir.
- 35 1165-1166 Pirî-Zâde Osman Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Osman Efendi'nindir.
- 36 1167-1168 Mühründe Mehmed Sâlih ismi okunan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevî olup, arka kapağı kopmuş ve cildi dağılmış durumdadır.
- 37 1170-1171 Çelebi-Zâde İsmâil Âsım Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Âsım Efendi'nindir.
- 38 1174-1175 Mühründe Mehmed Hâdi ismi okunan rûz-nâmçe, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir.
- 39 1176-1177 es-Seyyid Abdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Abdullâh ismi okunmaktadır.
- 40 1178-1179 Tahsîn-Zâde Ahmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Ahmed isimleri okunmaktadır.
- 41 1181-1182 Mühründe Mehmed Emîn ismi okunan defter, kadı tevcihâtına münhasır olup kapsızdır.
- 42 1182-1183 Abdullâh Efendi-Zâde Mehmed Es'ad Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Es'ad Efendi'nindir.
- 43 1183-1184 Dâmâd-Zâde Mehmed Murâd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Murâd ismi okunmaktadır.
- 44 1184-1185 Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Emîn Efendi'nindir.

- 45 1185-1186 Es'ad Efendi-Zâde es-Seyyid Mehmed Şeref Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Şeref ismi okunmaktadır.
- 46 1186 es-Seyyid İbrâhim Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid İbrâhim ismi okunmaktadır.
- 47 1187-1188 Dürri-Zâde Mehmed Nûrullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Nûrullâh Efendi'nindir.
- 48 1188-1189 es-Seyyid Mehmed Ataullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Ataullâh Efendi'nindir.
- 49 1190 İshâk Efendi-Zâde Şerif Yahyâ Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Şerif Yahyâ'nındır.
- 50 1190-1191 Ali Sâlih Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ali ismi okunmaktadır.
- 51 1206 Hayrullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Hayrullâh Efendi'nindir.
- 52 1220-1221 Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mehmed Emîn Efendi'nin mührünü taşıyan defter, kapsız iki forma hâlinedir.
- 53 1222 IV. Mustafa'nın tahta cülusunda ocağa verdikleri hatt-ı hümayûn ve ocaktan devlete verilen senedin mahfûz bulunduğu defterdir.
- 54 1224-1225 Mehmed Emîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 55 1230-1231 es-Seyyid Mustafa Edîb Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Ahmed Reşid ismi okunmaktadır.
- 56 1235-1236 Mehmed Râsid Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Râsid ismi okunmaktadır.

- 57 1237-1238 Ahmed Reşid Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Ahmed Reşid ismi okunmaktadır.
- 58 1239-1240 Çerkes Bey-Zâde Mehmed Rahmî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Rahmî ismi okunmaktadır.
- 59 1240 Seyyid Yûsuf Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Defter mühürsüzdür.
- 60 1240-1241 Kadı-Zâde Mehmed Tâhir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürsüzdür.
- 61 1242-1243 Mehmed Sa'dullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Sa'dullah Efendi ismi okunmaktadır.
- 62 1243-1244 Seyyid Ali Rızâ Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Seyyid Ali Rızâ'nındır.
- 63 1244-1245 Hamdullâh Efendi Rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Efendi'nindir.
- 64 1245 Abdurrahmân Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Abdurrâhmân Efendi'nindir.
- 65 1246-1247 Mehmed Zeyne'l-Âbidîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Mehmed Zeyne'l-Âbidîn yazılıdır.
- 66 1247-1248 Mehmed Sa'id Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sa'id Efendi'nindir.
- 67 1249-1250 Abdu'l-Kâdir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdulkâdir Efendi'nindir.
- 68 1250-1251 Emîn Bey-Zâde Abdu'l-kâdir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdulkâdir Efendi'nindir.
- 69 1251-1252 Yusuf Paşa-Zâde Mehmed Nazîf Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Mehmed Nazîf'indir.

- 70 1252-1253 Abdurrahîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür Abdurrahîm Efendi'nindir.
- 71 1254 Ser etıbbâ-i sultânî Abdu'l-hak Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdu'l-hak Efendi'nindir.
- 72 1255-1256 Mustafa İzzet Efendi'nin mührünü taşıyan defter, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevî olup baş kapağı düşmüştür.
- 73 1257 Abdulhalîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Abdulhalîm Efendi'nindir.
- 74 1258-1259 Üryânî-Zâde Mehmed Azîz Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Azîz ismi okunmaktadır.
- 75 1259-1260 Ra'îf Bey Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Ra'îf ismi okunmaktadır.
- 76 1260-1261 Mustafa Nûrî Efendi rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mustafa Nûrî Efendi'nindir.
- 77 1261-1263 es-Seyyid İbrâhîm Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İbrahim Efendi'nindir.
- 78 1263-1264 Mehmed Ârif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Ârif'indir.
- 79 1264-1265 Ömer Ağa-Zâde Mehmed Tevfik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Tevfik Efendi'nindir.
- 80 1265-1266 Mehmed Sa'îd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sa'îd Efendi'nindir.
- 81 1266 Mehmed Kâmil Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Kâmil'indir.

- 82 1267-1268 Kevikibi-Zâde Mehmed Sa'îd Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Sa'îd'indir.
- 83 1267-1268 Mîr İbrâhim İsmet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, İbrâhim İsmet'indir.
- 84 1269-1270 Dürri-Zâde Efendi-Zâde es-Seyyid Mehmed Şerif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Mehmed Şerif ismi okunmaktadır.
- 85 1270 Mehmed Nâfi 'Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Seyyid Mehmed'indir.
- 86 1270-1271 Arap-Zâde Zekî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühür, Mehmed Zekî'nindir.
- 87 1272 Meşreb-Zâde Ali Râik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürler, Ali Râik ve Mehmed Ârif'indir.
- 88 1272-1273 Şeyhi-Zâde es-Seyyid Mehmed Ali Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Ali ve Mehmed Ârif isimleri okunmaktadır.
- 89 1273-1274 es-Seyyid Mehmed Cemâleddin Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Cemâleddîn ve Mehmed Ârif isimleri okunmaktadır.
- 90 1274-1275 İsmet Bey-Zâde es-Seyyid Abdullâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürde Seyyid Abdullah Re'fet ismi okunmaktadır.
- 91 1275-1276 Sirözi-Zâde es-Seyyid el-Hâc Mehmed Tâhir Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürler, Mehmed Tâhir ve Mehmed Sa'îdü'd-dîn Efendilerindir.
- 92 1277 Celâleddîn Efendi hafidi Ömer Hüsâmeddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Ömer Hüsâmeddîn ve es-Seyyid Mehmed Sa'îdü'd-dîn isimleri okunmaktadır.

- 93 1278 Mehmed Rifat Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Rif'at ve şeyhu'l-islâm Mehmed Sa'düddîn'in isimleri okunmaktadır.
- 94 1279 Mehmed Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Âmir ve Mehmed Sa'düddîn isimleri okunmaktadır.
- 95 1279-1280 Mehmed 'Imâdüddîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed 'Imâdüddîn ve şeyhu'l-islâm Âtîf-Zâde Ömer Hüsâmeddîn Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 96 1280-1281 Mehmed Refik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mehmed Refik ve Ömer Hüsâmeddîn Efendilerin mühürleri defterin bölümleri sonlarındadır.
- 97 1281-1282 Mustafa Âsım Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa Âsım ve Ömer Hüsâmeddîn isimleri okunmaktadır.
- 98 1283 Arap-Zâde Mehmed Erîb Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Erîb ve şeyhu'l-islâm Hacı Mehmed Refik efendilerin isimleri okunmaktadır.
- 99 1284 es-Seyyid el-Hâc Hasan Re'fet Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Hasan Re'fet ve Mehmed Refik isimleri okunmaktadır.
- 100 1285-1286 Osman Paşa-Zâde Mehmed Nûrî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Nûrî ve şeyhu'l-islâm Akşehirli Hasan Fehmî Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 101 1287 Ali Paşa-Zâde es-Seyyid Ahmed Azîz Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Ahmed Azîz ve Hasan Fehmî Efendi'nin ismi okunmaktadır.
- 102 1290-1291 Mustafa Vehbî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa Vehbî ve Hasan Fehmî isimleri okunmaktadır.

- 103 1291-1292 Hüseyin Âgâh Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Hüseyin Âgâh ve Hasan Fehmî isimleri okunmaktadır.
- 104 1292-1293 Mehmed Şem'î Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde es-Seyyid Mehmed Şem'î ve şeyhu'l-islâm İmâm-ı Sultânî Hafız Hasan Hayrullah Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 105 1293-1294 Ali Sâtıh Efendi-Zâde es-Seyyid Mehmed Kadri Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Kadri ve şeyhu'l-islâm Hacı Kara Halil Efendi'nin isimleri okunmaktadır.
- 106 1294-1295 Dürrî-Zâde es-Seyyid Mehmed Dürrî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Dürrî ve şeyhu'l-islâm Ahmed Muhtar Efendilerin isimleri okunmaktadır.
- 107 1295-1296 Ders Vekili es-Seyyid Halil Fevzî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Halil ve şeyhu'l-islâm Üryânî-Zâde Ahmed Es'ad efendilerin isimleri okunmaktadır.
- 108 1296-1297 Nakîbu'l-esrâf es-Seyyid Mustafa Tevfik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa Tevfik ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 109 1298-1299 Seyfû'd-dîn Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, kadı ve mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Seyfüddîn ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 110 1299-1300 el-Hâc Mustafa Nazîf Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf ve muvakkıt tevcihâtını muhtevîdir. Mühürsüzdür.
- 111 1299-1300 es-Seyyid el-Hâc Mustafa Nazîf Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mustafa ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 112 1300-1301 Ya'kûb Âsım Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde es-Seyyid Ya'kûb Âsım ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 113 1301-1302 es-Seyyid Mehmed Şerif Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Şerif ve Ahmed Es'ad Efendi isimleri okunmaktadır.

- 114 1302-1303 Bodrumî el-Hâc Ömer Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Ömer Lütfi ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 115 1303-1304 Efendi-Zâde Tefvik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde es-Seyyid Mehmed Tefvik ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 116 1305-1306 Sırrî Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Süleymân Sırrî ve Ahmed Es'ad isimleri okunmaktadır.
- 117 1306-1307 es-Seyyid Osman Kâmil Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Osman Kâmil ve şeyhu'l-islâm Bodrumî Ömer Lütfi Efendinin isimleri okunmaktadır.
- 118 1307-1308 es-Seyyid Ahmed Necîb Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Ahmed Necîb ve Ömer Lütfi Bodrumî'nin isimleri okunmaktadır.
- 119 1308-1309 Mühürlerde Abdullah Şâki ve şeyhu'l-islâm Mehmed Cemâleddîn Efendinin isimleri olup, mutasarrıf tevcihâtına âidtir.
- 120 1309-1310 Ispartavî-Zâde Mehmed Tefvik Efendi'nin rûz-nâmçesi olup, mutasarrıf tevcihâtını muhtevîdir. Mühürlerde Mehmed Tefvik ve Mehmed Cemâleddîn isimleri okunmaktadır.